

KARTA KURSU

Nazwa	Wiedza o języku	
Nazwa w j. ang.	linguistics	
Koordinator	Jolanta Machowska-Goc	Zespół dydaktyczny Jolanta Machowska-Goc
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kształtowanie u studentów poprawnego, interdyscyplinarnego oraz gruntownego rozumienia terminów z zakresu językoznawstwa stosowanego i rozwijanie umiejętności posługiwania się nimi;
 Kształtowanie umiejętności komunikowania się w mowie i piśmie zarówno w sytuacjach oficjalnych, jak i nieoficjalnych (efektywna komunikacja w codziennym życiu);
 Nabywanie umiejętności formułowania różnych form wypowiedzi (akty i genry mowy) oraz relevantnych problemów lingwistycznych ze zwróceniem uwagi na poprawność używanego języka;
 Kształtowanie umiejętności poprawnego wzoru nabywania języka przez dzieci w wieku przedszkolnym i u uczniów klas I-III;

Warunki wstępne

Wiedza	Elementarne wiadomości z zakresu językoznawstwa stosowanego współczesnego języka polskiego.
Umiejętności	Umiejętności lingwistyczne na poziomach fonologicznym, fonetycznym, fleksyjnym składniowym, syntaktycznym, semantycznym oraz kognitywnym z zakresu szkoły podstawowej;
Kursy	

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	<p>W01 - zna pojęcia: fonetyka, fonologia, fleksja, składnia, semantyka, frazeologia, kognitywizm; zna terminy: fonem, głoska, litera, sylaba, zdanie, komunikat, akt mowy, genr mowy, głoska, litera, sylaba, dłuższa i krótka forma wypowiedzi;</p> <p>W02 – ma elementarną, uporządkowaną wiedzę na temat poszczególnych dialektów w obrębie Polski, oraz wie na czym polega kształcenie w zakresie regionalizmów języka polskiego;</p> <p>W03 – ma podstawową wiedzę dotyczącą procesów komunikowania personalnego i społecznego i w związku z tym zna różne typy zdań (pojedyncze, współrzędnie złożone, podrzędnie złożone), oraz aktów i genrów mowy.</p>	K_W01, K_W10, K_W07,

	Efekt kształcenia dla kursu		Odniesienie do efektów kierunkowych									
Umiejętności	U01 poprawnie i refleksyjnie używa języka w tym: terminów głoska, litera, sylaba, wymienia poszczególne typy aktów i genrów mowy, nazywa poszczególne funkcje językowe i wskazuje przykłady ich występowania, umie odróżnić relewantne zjawiska fonetyczne (przedstawiające rozbieżności między mową a pismem) od zjawisk skundarnych, potrafi zapisywać poszczególne egzemplifikacje wyrazów w transkrypcji fonetycznej, U02 prezentuje różne przykłady wyrazów dotyczących nabywania liter przez dzieci oraz leksemy z poszczególnymi trudnościami ortograficznymi, U03 potrafi zastosować w praktyce zarówno w mowie, jak i w piśmie nabytą wiedzę lingwistyczną, U04 umie posługiwać się pojęciami językoznawczymi, dokonuje klasyfikacji samogłosek i spółgłosek polskich w celu odpowiedniego zdiagnozowania u dzieci akwizycji języka w aspekcie fonetycznym i semantycznym.		K_U05, K_U06, K_U07, K_U08									
	Efekt kształcenia dla kursu		Odniesienie do efektów kierunkowych									
Kompetencje społeczne	K01- poprawnie analizuje i interpretuje akty mowy oraz wybrane teksty skierowane do dzieci w młodszym wieku szkolnym, potrafi wyodrębnić i sklasyfikować w nich błędy w mowie i w piśmie na różnych płaszczyznach języka w celu wyboru w sposób refleksyjny programu stymulującego dziecko w tym zakresie.		K_K04,									
Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A	x	K		L		S		P		E
Liczba godzin	10	10										
20												

Opis metod prowadzenia zajęć

<p>Wykład prowadzony jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacyjny (30%), - problemowy (40%) i - konwersatoryjny (30%). <p>Ćwiczenia prowadzone jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - problemowe (60%), - konwersatoryjne (40%).
--

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x				x	
W02								x				x	
W03								x				x	
W04								x				x	
U01								x				x	
U02								x				x	
U03								x				x	
U04								x				x	
K01								x				x	
Kryteria oceny	Ocena z egzaminu pisemnego – egzamin jest zdany przy uzyskaniu min. 60% punktów możliwych do zdobycia.												
Uwagi	Studia niestacjonarne, pierwszego stopnia												

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka wykładów (10 godz.):

1. Wiedza o systemie języka i jego płaszczyznach (fonetyka, morfologia, składnia, semantyka, pragmatyka)
2. Fonetyka a fonologia. Rozbieżności między mową a pismem (rola „i”, wymowa „ę”, „ą”, upodobnienia fonetyczne). Przygotowanie do analizy fonetycznej różnych tekstów dla młodego odbiorcy (podręczniki dla klas I-III, wiersze logopedyczne dla dzieci)
3. Akcent wyrazowy i zdaniowy. Błędy fonetyczne w języku dziecka, rola ćwiczeń ortofoniczno-ortograficznych.
4. Zasady polskiej ortografii i różne koncepcje nauczania ortografii.
5. Różne sposoby wzbogacania słownictwa: derywacja, zapożyczenia, wyrazy złożone (zestawienia, zrosty, złożenia), neologizmy dziecięce, skrótowce.
6. Słowotwórstwo rzeczowników (kategorie i typy słowotwórcze rzeczowników) i innych części mowy. Wieloznaczność i procesy metaforyzacji słownictwa.
7. Kategorie imienne (rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek), ich cechy gramatyczne oraz funkcje w tworzeniu wypowiedzi.
8. Kategorie werbalne (czasownik), cechy gramatyczne i funkcjonalne w tworzeniu różnych rodzajów wypowiedzi.
9. Kompetencja lingwistyczna (nabywanie języka przez dzieci) a sprawność językowa i jej typy (sprawności receptywne i produktywne: słuchanie, mówienie, typy pytań, czytanie, pisanie, wymowa, słownictwo, gramatyka).
10. Funkcje języka i aktów mowy w szkolnej komunikacji językowej.

Tematyka ćwiczeń: (10 godz.)

1. Analiza fonetyczna wyrazów z tekstów przeznaczonych dla dzieci (4godz.)
2. Poprawne akcentowanie na przykładzie tekstów dla dzieci. (2 godz.)
3. Język mówiony a język pisany (podobieństwa i różnice), język oficjalny, socjolekty (2 godz.)
4. Analiza słowotwórcza wyrazów pochodnych i różne sposoby wyjaśniania znaczenia wyrazów (2 godz.) w tym wykorzystanie zabaw leksykalno-słowotwórczych;

Wykaz literatury podstawowej

- R. Przybylska, *Wstęp do nauki o języku polskim. Podręcznik dla szkół wyższych*, Kraków, 2003.
 Red. W. Gruszczyński i J. Bralczyk, *Słownik gramatyki języka polskiego*, Warszawa, 2002.
 Red. J. Odrowąż-Sypniewska, *Przewodnik po filozofii języka*, Kraków 2016
 H. Vater, *Wprowadzenie do lingwistyki*, Wrocław 2015.

Wykaz literatury uzupełniającej

D. Bula, D. Krzyżyk, B. Niesporek–Szamburska, H. Synowiec, *Dziecko w świecie języka*, Kraków, 2004.
 D. L. Everett, *Język. Narzędzie kultury*, tłum. Z. Wąchocka, P. Paszkowski, Kraków 2018.
 K. Gąsiorek, *Język polski? Nie taki trudny! Czyli jak unikać kłopotów językowych*, Kraków, 2006.
 J. Machowska, *Nabywanie kategorii przypadku. Wiek wczesnoszkolny*, Kraków 2006.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	ćwiczenia	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	14
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	15
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2